

ד. נוהגים שהאב הולך עם בנו בזמן שעושים לו פיאות, לקבל ברכתם של צדיקים ז).

ה. עדת התימנים שרים אחרי התספורת שיר מיוחד לברכת הילד, ולאחר השיר נהגו לומר הלל ח).

ו. תפלה לאומרה אחרי התספורת אצל קבר צדיק, יהי רצון מלפניך ה' אלוקי האלוקים ואדוני האדונים שבזכות כל הצדיקים והחסידים מיום שנברא העולם ועד סופו ט) ובזכות תורתך הקדושה

ז) כי כבליקוטי דיבורים ח"ג עמוד תפ"ב, כשמלאו לאדמו"ר הזקן שלש שנים לקחו אותו להבעש"ט לחנך אותו בפיאות הראש ולברכו, וכן הגה"ק בעל צמח צדק הניחו לו זקינו בעל התניא פיאות וברכו בהנחת ידיו על ראשו, וכ"כ בתולדות רבינו סי' י"ז, שקודם התגלחת של המנח"א ממונקאטש נסעה אמו עם הילד לצאנו לקבל ברכת הדי"ח. ומנהג ירושלים להוליך ילדי החלאקה יחדיו ברוב עם בשירה ובזמרה לבית גדולי ישראל להתברך מהם. וכ"ק אדמו"ר מהרמ"ש מבויאן זצ"ל נהג לאחל להילד בשעת התספורת, שבזכות חיתוך שערותיו לא יצטרך כל ימיו לעבור ניתוח ח"ו עכ"ד. וראה לעיל פי"ז אות ב).

ח) ראה הליכות תימן עמוד 133 בזה"ל, אחר התספורת התזמורת פוצחת בשיר, והמשוררים שרים השיר דלהלן, אהוב יברך הילד הזה לברכה, ברוך יברך הילד הזה לברכה, גיבור יברך הילד הזה לברכה, יהיה כמשה שזכה ועלה למלוכה, וכך לפי סדר א"ב, דגול וכו' ודר וכו' ותיק כו' יהיה כמשה וכו', זכאי וכו', אחרי השיר אומרים "הלל", בעת התגלחת והשיר מכניסים הורי הילד לאולם כלי גדול קלוע מגומא ונצרים, מלא צימוקים וסוכריות, ומחלקים לכל אחד ואחד מן הילדים הנמצאים שם מלא חפניים, ואף הגדולים לוקחים מעט למתק את הפה עיי"ש.

ט) ואם אין עושין התגלחת על קברי צדיקים יש להשמיט תיבות אלו "שבזכות כל הצדיקים והחסידים מיום שנברא העולם ועד סופו" וכן תיבות "ובזכות הצדיק הקדוש הזה מורינו ורבינו עטרת ראשינו".

והמצוה, ובזכות תורתך הקדושה ושמותך הקדושים שבה ובזכות מצותך פיאות הראש שצויתנו בתורתך "לא תקיפו פאת ראשכם" ובזכות הצדיק הקדוש הזה מוריני ורבינו עטרת ראשינו ר' פב"פ, (ובעיה"ק מידן מוסיפים ובזכות התנא רשב"י וכו'), וכמו שזכה זה הנער לפיאות הראש כן יזכה לתורה ולחופה ולמעשים טובים, ויורה הוראות בישראל בחיי אביו ובחיי אמו אמן נצח סלה. ואחרי כן אומרים מזמור הללו אל בקדשו הללו ברקיע עוזו וגו' י).

ז. אחר התגלחת מחלק האב מיני מזונות ומשקה ואומרים לחיים להאב ולילד ומברכין שיזכה לגדלו לתורה ויר"ש יא), ועל ציון הרשב"י יאמר בזכות רבי שמעון בר יוחאי יגן שזוכה לגדלו לתורה וכו' יב), ויש נוהגים שאחרי התספורת מביאים את הילד לבית המדרש ומכבדים את הצבור במיני מזונות ומשקה כדי לברך את האב ואת הילד שיזכו לגדלו בתורה וביראה יג), ויש נוהגים לעשות סעודה יד). וראה לקמן פרק כ"ג ס"א.

י) כתיב הנדפס בקובץ ספונות ח"ו (ירושלים תשכ"ב) מימי תלמידי האריז"ל. וטעם אמירת מזמור זו כנראה שהוא הודאה והלל להשיית שזכה לקיים מצוה זו. ותפלה זו יכולים לאמרו גם הקרובים הנמצאים שם.

יא) כן נהג הגה"ק מהר"א מבעלזא זי"ע, וכן מנהג חסידים ואנשי מעשה.

יב) כיכ בספר הילולא דרשב"י דף י"ג.

יג) כן ראיתי נוהגים. וכ"כ בספר טל ישראל ראיתי בעיני שהיו שני אנשים שהיו להם משקה הרבה והיו מבקשים לכל איש שישתה משקה שלהם, ושאלתי מה זה, וסיפרו לי שאחד הביא קטן שלו על שמחת התגלחת והוא לא היה לו בנים י"ד שנים, ופי"א היו בלי"ג בעומר ובתוך השמחה ענה בקול גדול יאני מנדר י"ח ראטיל משקה על שמחת הרשב"י שיעזור לו ה' בזו השנה בן זכר, וענו כל העם בקול אמן, בשנה זו נתעברה זוגתו וילדה

לבישת ציצית:

מלבישים את הילד ציצית חדשה. ואם מלבישים אותו ביום מלמדים את הילד לברך: ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם. אשר קדשנו במצותיו וצונו להתעטף בציצית:
אם הציצית חדשה מלמדים את הילד לברך ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם, שהחיינו וקימנו והגיענו לזמן הזה:

אחרי העטיפה יאמרו: שוש אשיש בה' תגל נפשי באלהי כי הלבישני בגדי ישע מעיל צדקה יעטני כחתן יכהן פאר וככלה תעדה כליה:

ברכה לילד:

אבי הבן או חכם מברך את הילד: ישמך אלהים כאפרים וכמנשה: יברכה ה' וישמרך: יאר ה' | פניו אליך ויחנך: ישא ה' | פניו אליך וישם לך שלום: ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם:
ויהי רצון מלפני אבינו שבשמים שיתן בלבך אהבתו. ותהיה יראת ה' על פניך כל ימי חייך שלא תחטא. ויהי חשקה בתורה ומצות, לבך יהגה תבונה, פיך ידבר חכמות ולשונך ירחיש רננות, עפעפיך יישירו נגדך, עיניך יאירו במאור תורה, ופניך יזהירו כזוהר הרקיע, שפתותיך יביעו דעת, וכליותיך תעלוזנה מישרים, ופעמיך ירוצו לשמוע דברי עתיק יומין, ויתן לך בנים ובנות צדיקים וצדיקות עוסקים בתורה ומצות כל ימיהם. ויהי מקורך ברוך. ויזמין לך פרנסתך בנחת וברוח מתחת ידו הרחבה. ולא על ידי מתנת בשר ודם. פרנסה שתהיה פנוי לעבודת ה'. ויתמיד בריאותך וישלח לך רפואה שלמה ברמ"ח אבריך ובשס"ה גידיך, ותכתב לחיים טובים וארכים בתוך כל צדיקי ישראל, אמן:

גזירת שער:

מכבדים תלמידי חכמים לגזור מעט משער הילד. אחר כך יעשו כן קרובי המשפחה. וכל אחד מברך את הילד בתורה ויראת שמים כליבו הטוב. טוב לומר קודם לתספורת:
לשם יחוד קדשא בריך הוא ושכינתיה, בדחילו ורחימו ורחימו ודחילו, ליחודא שם יו"ד ה"א באותיות וא"ו ה"א ביחודא שלים בשם כל ישראל. הריני מוכן ומזמן היום הזה, לספר שער ראשו של הילד והריני מוכן להעביר דינים הקשים, והריני מוכן לקיים שתי מצות בפאת הראש, פאה אחת מצד ימין ופאה אחת מצד שמאל. ואל שדי יהיה בעזרתי תמיד. והריני מכין את הילד להיות מדור וכסא אל אדם הקדוש, וככתוב "ויברא אלהים את האדם בצלמו", ונאמר "כי בצלם אלהים עשה את האדם", ונאמר "ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר": ויהי רצון מלפני ה' אלהינו ואלהי אבותינו, שתהיה חשובה ומקבלת ורצויה לפניך מצות זו שאני מקיים עתה כאלו כוננתי בכל הכונות הראויות לכון במצוה זו. ותעשה מצוה זו פרי למעלה במקום הראוי כרצונך:

בשעה שגוזרים השער אומרים מזמור זה:

למנצח על הגתית מזמור לדוד: ה' אֲדַנִּינוּ מִה אֲדִיר שִׁמְךָ בְּכָל הָאָרֶץ אֲשֶׁר תָּנָה הוֹדֵךְ עַל הַשָּׁמַיִם:
מִפִּי עוֹלָלִים וַיִּנְקִים יְסֻדֹת עַז לְמַעַן צוֹרְרֶיךָ לְהַשְׁבִּית אוֹיֵב וּמִתְנַקֵּם: כִּי אֶרְאֶה שְׁמִיךָ מַעֲשֵׂה אֲצַבְעֶיךָ
יָרַח וְכוֹכָבִים אֲשֶׁר כּוֹנְנֹתָ: מִה אָנוּשׁ כִּי תִזְכְּרֵנוּ וּבֶן אָדָם כִּי תִפְקְדֵנוּ: וּתְחַסְרֵהוּ מֵעַט מֵאֱלֹהִים וְכָבוֹד
וְהֶדֶר תַּעֲטֹרֵהוּ: תִּמְשִׁילֵהוּ בְּמַעֲשֵׂי יְדֶיךָ כֹּל שֶׁתָּה תַּחַת רַגְלָיו: צָנָה וְאֵלִפִּים כָּלֵם וְגַם בְּהֵמוֹת שְׂדֵי:
צְפוּר שָׁמַיִם וְדָגֵי הַיָּם עִבְר אַרְחוֹת יַמִּים: ה' אֲדַנִּינוּ מִה אֲדִיר שִׁמְךָ בְּכָל הָאָרֶץ:

אחרי שגוזרים השער טוב לומר:

יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו, שששם שזכית הבן הזה לקיים מנהג ישראל קדושים כן
תזכה לתורה למצוה לחפה ולבני חיי ומזוני רויחי, ויקיים בו מקרא שכתוב, כי בי ירבו ימיה ויוסיפו
לך שנות חיים, כי אורך ימים ושנות חיים ושלוה יוסיפו לך, אמן כן יהי רצון:

וידבר ה' אל משה לאמר: דבר אל אהרן ואל בניו לאמר כה תברכו את בני ישראל אמור להם:
וברכה ה' וישמרך: יאר ה' פניו אליך ויחנך: ישא ה' פניו אליך וישם לך שלום: ושמו את שמי על
בני ישראל ואני אברכם:

המלאך הגאל אתי מכל רע יברך את הנערים ויקרא בהם שמי ושם אבתי אברהם ויצחק וידגו לרב
בקרב הארץ: ואל שדי יברך אתך ויפרך וירבך והיית לקהל עמים: מאל אביך ויעזרך ואת שדי
ויברכה ברכת שמים מעל ברכת תהום רבצת תחת ברכת שדים ורחם: אם תשכב לא תפחד ושכבת
וערבה שנתך. ה' ישמרך מכל רע ישמר את נפשך: ה' ישמר צאתך ובואך מעתה ועד עולם, אמן.